

Дружење са тајкунима српским политичарима свакако не доноси поене од бирача, који их углавном сматрају корумпираним, али им претерано ни не умањује популарност, углавном зато што се о везама крупног капитала и странака много говори, а за мало коју јавности су понуђени конкретни докази. Истраживачи јавног мњења кажу да је тешко тачно измерити утицај оваквих медијских написа на рејтинг политичара и да се практично све своди на процену грађана колико им је та прича уверљива и колико мења њихову слику о одређеном политичару.

Због тога је за сада немогуће прогнозировать како би на бираче наклоњене напредњацима могле да утичу оптужбе Ратка Кнежевића, некадашњег саветника Мила Ђукановића, на рачун лидера Српске напредне странке. Кнежевић, наиме, у склопу оптужби против Мила Ђукановића за шверц цигарета, тврди да су се он и Станко Суботић Цане 2007. године неколико пута у париском „Рицу” састали са Томиславом Николићем и Александром Вучићем. Ова двојица су, међутим, потврдила да су у то време била у „Рицу”, као и да су ту случајно срели Ђукановића, али су демантовали да су се срели са Суботићем.

Програмски директор Центра за слободне изборе и демократију Марко Благојевић каже да се цео случај за сада своди на причу једног човека и да је тешко проценити колико је она неке уверљива. Ипак, и да само приче могу негативно да утичу на популарност политичара можда најбоље, по његовом мишљењу, потврђује пример покојног премијера Зорана Ђинђића.

– Сетите се само атмосфере непосредно пре убиства Ђинђића, када се спекулисало да је он, наводно, укључен у „прљаве послове” Станка Суботића, Филипа Цептера или бизнисмена из Сурчина – каже Благојевић.

Политички аналитичар Дејан Вук Станковић оцењује, међутим, да су код нас у међувремену све странке и политичари повезивани са свим тајкунима, те да је то нешто што је у нашој јавности већ опште прихваћено као политичка девијација.

„Код нас сваку странку, па и напредњаке прати таква репутација. И када се у медијима појави нешто тако, то више није морални скандал ширих размера. Просто таквих прича је до сада било много, никада поуздано нису доказане и грађани их углавном прихватају

као нешто што није у реду, али је готово уобичајено”, објашњава Станковић.

Томислав Николић је и као заменик председника Српске радикалне странке повезиван са неким овдашњим бизнисменима, пре свега са власником „Делта холдинга” Мирославом Мишковићем. Николић је једном приликом и „признао” да се са њим редовно виђа, објаснивши то тиме да у његовој банци држи страначке паре. Николић је такође и једини политичар код нас који је јавно потврдио да су Мишковић и Милан Беко учествовали у финансирању кампање за последње парламентарне изборе. Истина, било је много и оних који нису поверовали да се финансијска помоћ свела на закуп једног телевизијског термина и изнајмљивање аутомобила.

Много чешће су се, ипак, странке и политичари међусобно оптуживали за везе са тајкунима. Александар Вучић је, тако, својевремено, „прозивао” челнике ДСС-а и Г17 плус да их финансирају „струјни мафијаши” Војин Лазаревић и Вук Хамовић (што су они демантовали). Чедомира Јовановића и његов ЛДП многи су доводили у везу са Миланом Беком, који је наводно главни финансијер ове странке, док је Јовановић рекао да „Мирослав Мишковић финансира све странке у Србији сем ЛДП-а”. Потпредседник владе и лидер Социјалистичке партије Србије имао је довољно храбрости да каже да једни те исти спонзори финансирају све партије јер не могу да процене ко ће да састави владу.

Можда најозбиљнија и свакако највише испитивана афера која се односи на „тајне договоре политичара и тајкуна”, којом се бавио и Савет за борбу против корупције, је она повезана са продајом „Це-маркета”. Савет је тада дошао и до меморандума о разумевању којим су се на предлог премијера Коштунице, Мирослав Мишковић, Милан Беко и Слободан Радуловић незаконито договорили о начину продаје „Це-маркета”. Влада Србије никада није одговорила на захтев савета да потврди аутентичност тог меморандума.

Дејан Вук Становић каже да везе између политике и бизниса нису никаква специфичност Србије и да се државе разликују само по томе да ли и којим механизмима успевају да спрече такву врсту корупције. Иначе, по његовом мишљењу, потпуно је природно да су они који имају велики новац заинтересовани да му обезбеде сигурну будућност због чега долазе код политичара. Са друге стране, за успех у политици потребан је и велики новац, а како су овде све важније странке биле или су у власти није ништа необично да се све повезују са већином бизнисмена.

Занимљиво је, међутим, и да су, колико год то крили, политичари ипак до сада чешће потврђивали везе са бизнисменима него обрнуто. Једини који је својевремено отворено признао да је давао паре свима, који су тражили, пре него што је сам почео да се бави политиком био је Богољуб Карић.

Бивша градоначелница Новог Сада рекла је јуче за Б92 да је 2007. постојала иницијатива неколико иностраних компанија да на приватном земљишту у Новом Саду изграде термоелектрану, али да није знала да су њене бивше страначке колеге Александар Вучић и Томислав Николић посредовали у том послу.

– Нико из моје бивше странке није ме информисао да ће било ко из СРС-а у било ком својству одлазити у иностранство нити ме је било ко обавестио о резултатима тих преговора – каже она.

Лидер напредњака Томислав Николић рекао је да су он и Вучић, када су у „Рицу” срели Ђукановића, били у Паризу због састанка са руским инвеститорима у вези са изградњом гасне електране у Новом Саду.

(Политика)